

Merikarvian kunta
kirjaamo@merikarvia.fi

Viite Lausuntopyyntö 20.11.2025

Aihe Merikarvia, Pyynevankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava, luonnos

Merikarvian kunta on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Pyynevankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnoksesta. Osayleiskaavoituksen tarkoitus on tutkia ja mahdollistaa enimmillään 8 tuulivoimalan rakentaminen Pyynevankankaan alueelle n. 14 kilometriä Merikarvian kuntakeskuksesta pohjoiseen.

Tuulivoimahankkeen rakentamistoimet sijoittuvat suunnittelualueelle, jonka pinta-ala on noin 1400 hehtaaria. Osayleiskaavan suunnittelualue on kaavaluonnoksessa sama kuin YVA-hankealue. Osayleiskaavaluonnos perustuu laajimpaan YVA-menettelyssä tutkittuun hankevaihtoehtoon VE1, jossa kaava-alueelle sijoittuu yhteensä 8 voimalaa. Samanaikaisesti kaavamenettelyn kanssa laaditun YVA-menettelyn yhteydessä laadittuja selvityksiä, ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksia sekä haitallisten vaikutusten ehkäisy- ja lieventämistoimenpiteitä on hyödynnetty kaavatyössä.

Alueella voimassa olevassa Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) alueelle ei ole osoitettu suunnittelumääräystä.

Vireillä olevassa Satakunnan maakuntakaava 2050:ssa alue on osoitettu merkinnällä "se", jolla "osoitetaan sellaiset alueet, joiden maankäyttöön kohdistuu muutospaineita eikä niiden maankäyttöä ole voitu ratkaista maakuntakaavaa laadittaessa. Merkittävyytensä vuoksi alueet katsotaan tarpeelliseksi osoittaa maakuntakaavassa. Alueidenkäytön ratkaiseminen edellyttää lisäselvityksiä ja jatkosuunnittelua." Lisäksi alue on osoitettu "tv"-merkinnällä, jolla osoitetaan tuulivoimatuotannon selvitysalueet.

Alueella ei ole voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja.

Alueen kulttuuriympäristö

Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsevaan Ahlaisten kulttuurimaisemaan on etäisyyttä noin 30 kilometriä.

Merikarvialla lähimmät valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ovat Trolssin kylä ja kiviaidat noin 5,5 kilometriä etelään, Alakylän kulttuurimaisema noin 15 kilometriä etelään ja Kaddin kalastajamajat noin 18 km lounaaseen hankealueesta. Merikarvian kirkkolailla suojeltu kirkko sijaitsee noin 15 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen eteläpuolella. Vuonna 1899 valmistunut puinen ristikirkko on yksi Suomen suurimmista puukirkoista. Lähelle merenrantaa perustetun Trolssin kylän erityispiirteinä ovat laajat kiviaidat, kivikasat sekä kaksi haltiakiveä. Trolssin kylän perinteistä rakennuskantaa edustavat talot sijaitsevat harvana nauhana vanhan, kylätien molemmin puolin. Merikarvian kirkonkylän eli Ylikylän eteläpuolelle keskiajalla syntynyt Alakylä on sijainniltaan ja elinkeinoiltaan tyypillinen rannikon satakuntalaiskylä. Kaddin kalastusmajat puolestaan ovat ulkomerikalastuksen ja hylkeenpyynnin tukikohtia, jotka kuvastavat rannikkoseutujen harvinaiseksi käynnystä elinkeinomuotoa.

Siikaisissa lähimmät valtakunnallisesti merkittävät kohteet ovat Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuriin sisältyvät Isotalo, Hirsimäki ja Starck Leppijärven maakunnallisesti merkittävässä kylässä, joka sijaitsee noin 16 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Selkämeren kansallispuisto sijaitsee lähimmillään noin 8 kilometrin etäisyydellä hankealueen lounaispuolella. Vuonna 2011 perustettu Selkämeren kansallispuisto ulottuu Merikarvialta Kustaviin muodostuen etupäässä uloimman saariston karujen luotojen ja saarien nauhasta.

Satakunnan rannikkoa myötäilevä Rantatie on keskiajalta periytyvä postitie, joka yhdisti aikoinaan Turun ja Korsholman linnahallinnon. Rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi. Rantatien varrella sijaitsevat mm. Trolssin, Kasalan ja Riispyyn kylät. Riispyyn kylä sijaitsee noin 2,4 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Kylä on asutettu jo keskiajalla ja siellä on säilynyt paljon vanhaa rakennuskantaa 1800-luvun ja 1900-luvun vaihteesta. Kasalan kylä on lähimmillään noin 3,1 kilometrin etäisyydellä. Kylässä on säilynyt vanhan rakennuskannan ohella perinteisiä laidunmaisemia. Kasalan kalasatamaan on matkaa noin 6,7 kilometriä. Kalasatama on suosittu matkailukohde ja siellä on lintutorni. Honkajärven kylä sijaitsee hankealueen kaakkoispuolella, valtatie 8 toisella puolella noin 2,6 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Kyläraitin varrella on säilynyt perinteistä rakennuskantaa ja kaksiaukkoinen kivisilta. Korvenkankaan talonpoikaistalon hyvin säilynyt pihapiiri sijaitsee hankealueen eteläpuolella noin 5,7 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta.

Merikarvian rantaosayleiskaavan rakennusinventoinnissa lähimmät paikallisesti arvokkaaksi luokitellut rakennukset sijaitsevat rannikolla 5–7 kilometrin etäisyydellä hankealueesta, näistä lähimpinä Tuomisto, Holmila, Lahti ja Vastamäki Riispyyn kylässä.

Satakunnan Museon kannanotto

Arkeologinen kulttuuriperintö

Tuulivoimapuiston alueella sijaitsee yksi muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös, Heikintalon pronssikautinen röykkiöalue (kts. tiedot <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.484010016>). Kaava-alueella toteutettiin v. 2023 arkeologinen inventointi (Mikroliitti Oy), mutta muuttuvan maankäytön alueilta ei paikallistettu muita muinaisjäänöksiä tai arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Heikintalon röykkiöalue on merkitty kaavakartalle osa-alueena **sm**. Merkintään kohdistuva määräys on oikeanlainen.

Muinaisjäänös on kuvailtu kaavaselostuksessa ja myös hankkeen vaikutuksia muinaisjäänökseen on arvioitu kattavasti.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Hankealue sijoittuu alueelle, jolla ei sijaitse maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä tai maiseman arvoalueita. Hankealueen läheisyydessä sijaitsee kuitenkin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä, joiden kaukomaisemaan tuulivoimaloilla saattaa olla merkitystä. Paikallisesti merkittävät kohteet sijaitsevat noin 5-7 kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Satakunnan puolelta havainnekuvat on laadittu Kasalan, Riispyyn, Kalasataman ja Trolssin alueelta, joiden perusteella tuulivoimalat eivät näy alueella merkittävästi tai muodosta maisemavauriota. Selkämeren kansallispuiston alueelta ei ole kuitenkaan laadittu havainnekuvia, vaikka alue on merkittävä retkeily ja virkistyskohde, ja näkymä mereltä Merikarvian kylätaajamaan maisemallisesti todistusvoimainen. Satakunnan Museo esittää, että näkymä merialueilta tulee huomioida havainnekuvin.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Lupa- ja valvontavirasto/kirjaamo, Katariina Alaspää
Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kirjaamo
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä